

Muutokset 1.8.2015 alkaen

- Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta (L630/1998, muutos L787/2014) tuli voimaan 1.8.2015

Koulutuksen järjestäjä:

- laatii ja hyväksyy opetussuunnitelman (14§), *joka antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilölliseen osaamisen hankkimiseen ja osoittamiseen*
- tiedottaa opiskelijoita ja antaa tietoa opiskelijoille ja opiskelijoiksi pyrkiville (14a§)
- päättää koulutuksen toteuttamistavoista (15§)
- *sopii kirjallisesti työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävästä koulutuksesta työnantajan kanssa (16§)*

Veijo Kykkänen

Työpaikalla järjestettävä koulutus

16 §

Työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävä koulutus

- *Koulutuksen järjestäjä sopii kirjallisesti työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävästä koulutuksesta työnantajan kanssa. Sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että koulutustyöpaikalla on käytettävissä tutkinnon perusteiden mukaisen koulutuksen ja ammattiosaamisen näyttöjen järjestämisen kannalta riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa, tarpeelliset työvälineet sekä ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevää henkilökuntaa, josta voidaan nimetä opiskelijan vastuullinen työpaikkaohjaaja. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin sopimuksella sovittavista asioista.*

Veijo Kykkänen

Työssäoppiminen

- 16 a §
- **Työssäoppiminen** on työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä muutoin kuin oppisopimuskoulutuksena toteutettavaa tavoitteellista ja ohjattua koulutusta.
- Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavan ammatillisen perustutkinnon tulee sisältää osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin työssäoppimisen laajuudesta.
- Työssäoppimisen aikana opiskelija ei ole työsopimussuhteessa työnantajaan, elleivät opiskelija ja työnantaja ole erikseen sopineet työsopimuksen tekemisestä.

Veijo Kykkänen

Tutkinnon perusteet

Ammatillisten perustutkintojen perusteet:

- ☐ määrittelevät tutkinnon suorittamiseksi edellytettävän osaamisen

Perusteista löytyy:

- tutkintonimikkeet
- tutkinnon muodostuminen - tutkintoon sisältyvät tutkinnon osat ja niiden laajuudet **osaamispisteinä**
- ammatilliset tutkinnon osat: ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit ja ammattitaidon osoittamistavat
- yhteiset tutkinnon osat / osa-alueet: osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja kriteerit (1-3)
- vapaasti valittavat tutkinnon osat

Veijo Kykkänen

Osaamisperusteisuus - muutoksia

- osaamisperusteisuuden toteutuminen → on ajattelutavan ja toiminnan muutos → pois oppiaine-, sisältö- ja opetusaikakeskeisyydestä

LÄHTÖKOHTANA:

- osaamisen hankkiminen ja osaamisen laadunvarmistaminen
- osaamisen saavuttamiseksi tarvittavat oppimisprosessit/ opetus- ja ohjaus- sekä arviointiprosessit
- oppijan osaaminen → osaamisen kehittymisen tuki koko prosessin ajan
- olemassa olevan osaamisen lisäksi → tarvittaessa uuden osaamisen hankkiminen
- osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen tehostaminen
- määrällisestä ja aikaperusteisesta suorittamisesta → osaamiseen ja sen hankkimiseen ja osoittamiseen erilaisissa ympäristöissä ja tavoilla

Veijo Kykkänen

Opetus ja osaamisperusteisuus

- opettamisen ja arvioinnin lähtökohtana tulee olla osaaminen ja sen saavuttamisen tukeminen
- oppiaineiden opiskelusta → osaamisen hankintaan ja osaamisen osoittamiseen
- MITEN opiskelijoiden osaaminen kehittyy → tuki ammattitaidon, osaamisen ja laadun varmistamiseen
- opintoviikoista osaamispisteisiin → *muutos vaikuttaa esimerkiksi henkilökohtaisiin oppimis- ja opiskelusuunnitelmiin*

Veijo Kykkänen

Osaamisperusteisuus

- **Tutkinnon osien mitoituspäätökset**
- Tutkinnon osien osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen:
- **kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys** suhteessa koko tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin ja osaamistavoitteisiin.
- Kaikki tutkintojen perusteet löytyvät OPH:n e-perusteista
- <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/133953/ops/tutkinnonosat/144029>

Veijo Kykkänen

Ammattitaidon osoittaminen

Ammattitaidon osoittamistavat (esim. Lähihoitaja, kuntoutuksen tukeminen 20 osp)

- Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa kuntoutumisen tukemisessa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa toimimalla lähihoitajan työtehtävissä avo- tai laitoshoidon moniammatillisissa yksiköissä, joissa on eri-ikäisiä kuntoutujia: sairaalan kuntoutusosastolla, vanhainkodissa, palvelukeskuksessa, hoitokodissa, vammaisten toimintayksikössä (asuntola, palvelutalo, perhekoti tai työkeskus), mielenterveys- tai päihdeyksikössä (kuntoutus- tai toimintakeskus, asuntola, kuntoutuskoti tai kotikuntoutus), kotihoidossa, lastensuojelun yksikössä, päiväkodissa tai koulussa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.
- Ammattiosaamisen näyttöä tai tutkintotilaisuutta voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.
- Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

Veijo Kykkänen

Ammattiosaamisen näytöt

- Tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukset (tarkentuvat lisäksi arvioinnin kohteissa) muodostavat ammattitaidon osoittamisen prosessin, eli niiden perusteella suunnitellaan:
 - mistä asioista ammattiosaamisen näyttö koostuu ja mitä se sisältää
 - missä ympäristössä (ammattiosaamisen näyttöympäristö ja/tai paikka) osoitan osaamiseni
 - millä tavalla osoitan osaamiseni ja millaisilla työtehtävillä ja työkokonaisuuksilla osoitan osaamiseni

Veijo Kykkänen

Työpaikalla tapahtuvan oppiminen ja ammattiosaamisen näyttöympäristö

Ammattiosaamisen näytöissä opiskelija osoittaa osaamisensa työtilanteissa ja -tehtävissä työpaikalla, tai tarvittaessa muussa koulutuksen järjestäjän osoittamassa paikassa.

Työpaikan edellytykset täytyy etukäteen selvittää:

- voidaanko tutkinnon perusteissa edellytetty ammattitaito osoittaa ko. ympäristössä
 - vastaako työpaikan toimintaympäristö tutkinnon tai tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksia
 - millaisilla työtehtävillä tai työkokonaisuuksilla ammattitaito osoitetaan
 - jos tarvitaan muita ammattitaidon osoittamistapoja niin mihin perusteiden mukaisiin ammattitaitovaatimuksiin liittyy ja miten ne toteutetaan

Veijo Kykkänen

Osaamisperusteisuuden vahvistaminen

- Tutkinnon osien laajuudet on ilmaistu osaamispisteinä, jolloin aikaan sidottu oppiminen poistuu ja tilalle tulee osaaminen ja osaamisperusteisuus.
- Osaamista voidaan hankkia yksilöllisesti lyhyemmässä tai pidemmässä ajassa, eri paikoissa ja eri aikoina tai osaamista on voitu hankkia jo ennen opiskelun aloittamista.
- Osaamisperusteisuutta on korostettu siten, että ammatillisten tutkinnon osien yhteydessä opiskelijalta edellytetty osaaminen on määritelty ammattitaitovaatimuksina ja vastaavasti yhteisten tutkinnon osien osa-alueissa osaamistavoitteina.
- Kaikissa tutkinnon osissa on määritelty osaamisen arviointi arvioinnin kohteineen ja arviointikriteereineen.
- Ammatillisten tutkinnon osien ammattitaidon osoittamistavoissa on laajojen osaamiskokonaisuuksien arviointi määritelty toteutettavaksi aidoissa työtilanteissa ammattiosaamisen näytöllä.

Veijo Kykkänen

Ammattitaitovaatimukset

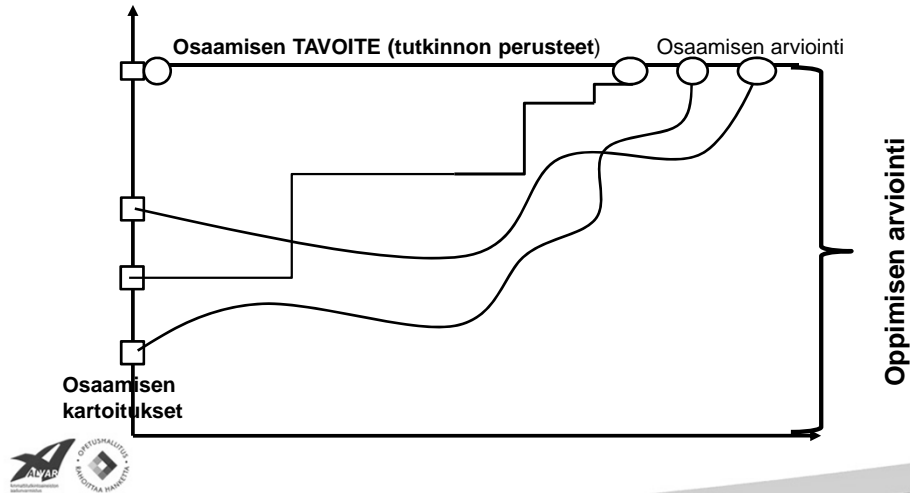
- Ammatilliset tutkinnon osat on muodostettu ja laadittu työelämän työprosesseina tai laajojen työprosessien osa-alueina niin, että niillä hankittu osaaminen voidaan osoittaa ja arvioida kokonaisuutena aidoissa työtilanteissa.
- Ammatilliset tutkinnon osat tuottavat tietyn pätevyyden jonkun työkokonaisuuden tekemiseen.
- Tutkinnon osat on nimetty työelämän toimintakokonaisuuksien mukaan niin, että ne kuvaavat työn tekemistä.
- Tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset on määritelty ammattitaitona.
- Ammattitaito on määritelty konkreettisenä työn tekemisenä eli on kuvattu, mitä opiskelija tai tutkinnon suorittaja osaa tehdä.

Veijo Kykkänen

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Oppimisen polut ja osaaminen

Veijo Kykkänen

Osaamisen arviointi

- Ammattitaitovaatimusten arviointikriteerit on perustutkinnon perusteissa esitetty taulukkomuodossa.

Arvioinnin kohteet ovat:

1. työprosessin hallinta
2. työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien hallinta
3. työn perustana olevan tiedon hallinta
4. elinikäisen oppimisen avaintaidot.

Edellä olevista neljästä pääarviointikohteesta muodostetaan yksi arvosana. Se ei ole kuitenkaan keskiarvo.

Veijo Kykkänen